LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS

(2013. gada 2. maijs)

par valsts atbalstu SA.33618 (12/C), ko Zviedrija plāno sniegt Upsalas arēnai

(izziņots ar dokumenta numuru C(2013) 2362)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2013/452/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

aicinājusi ieinteresētās personas iesniegt piezīmes saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem [1] un ņemot vērā šīs piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Zviedrija 2011. gada 7. decembrī paziņoja Komisijai par pasākumu jaunas arēnas atbalstam Upsalā pēc iepriekšējas paziņošanas posma. Komisija 2012. gada 17. janvārī nosūtīja informācijas pieprasījumu. Zviedrija iesniedza atbildi 2012. gada 16. februārī.

(2) Komisija 2012. gada 22. marta vēstulē informēja Zviedriju, ka tā ir nolēmusi attiecībā uz šo atbalstu sākt Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru.

(3) Komisijas lēmums par procedūras sākšanu tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. [2] Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes.

(4) Komisija saņēma vienas ieinteresētās personas piezīmes. Komisija nosūtīja tās Zviedrijai, kurai tika dota iespēja atbildēt; Zviedrijas piezīmes tika saņemtas 2012. gada 3. augusta vēstulē.

(5) Zviedrija iesniedza papildu paskaidrojumus arī 2012. gada oktobrī un novembrī.

(6) Zviedrija ir atteikusies no valodas noteikumu piemērošanas un piekrīt, ka šis lēmums tiek pieņemts angļu valodā, kas ir tā autentiskā valoda.

2. PASĀKUMA APRAKSTS

(7) Upsalas arēnas projektā iesaistītās puses ir Upsalas pašvaldība [3] (turpmāk „pašvaldība") un trīs uzņēmumi, kam ir privāti īpašnieki vai tādi būs pēc šo uzņēmumu nodibināšanas, un tie ir *Arena Company*, *Property Company* un *Events Company*.

(8) *Arena Company* vadīs un koordinēs arēnas projektu līdz brīdim, kad būs izveidoti *Property Company* un *Events Company*. *Arena Company* ir vienīgais uzņēmums, kas pašlaik jau pastāv. Tas pieder privātiem uzņēmumiem *SH Bygg* (45 %), *Aros Holding* (45 %) un sporta klubam *Almtuna IS* (10 %).

(9) *Property Company* būvēs arēnu un būs tās īpašnieks. *Property Company* akcionāri būs tikai privāti ieguldītāji. Pašvaldība noteiks prasības, lai nodrošinātu, ka *Property Company* izraudzīšanās process tiktu vadīts objektīvi un pēc iespējas atklātāk un pārredzamāk. *Arena Company* sniegs pašvaldībai ieteikumus par iespējamiem un atbilstīgiem ieguldītājiem, un pašvaldības atbildībā būs saskaņā ar uzskaitītajiem izvēles kritērijiem apstiprināt un izlemt, kurus investorus izvēlēsies *Property Company* izveidei [4]. Arēnas projektam būs portāla tīmekļa vietne, kas nodrošinās informāciju un saziņas iespējas ieinteresētajām personām. Izmantojot šo portālu, ieinteresētajām

[1] OV C 152, 30.5.2012., 18 lpp.
[2] Skat. 1. zemsvītras piezīmi.

[3] Upsala ir ceturtā lielākā pilsēta Zviedrijā (atrodas aptuveni 70 km uz ziemeļiem no Stokholmas).
[4] *Property Company* izvēles kritēriji ir uzskaitīti nodomu vēstules pielikumā, kuru Zviedrija iesniedza 2012. gada 29. jūnijā; cita starpā kandidātam jābūt: pieredzei un zināšanām par lielu būvju celtniecību un ekspluatāciju komerciāliem nolūkiem, augstam profesionālo zināšanu līmenim, finansiālai stabilitātei un iespējām, apņēmīgam veicināt arēnas pieejamību sabiedrībai un aktīvi darboties pret diskrimināciju.

personām būs iespēja paust interesi veikt ieguldījumus *Property Company* ([5]). Tomēr pašvaldībai nepiederēs nekādas daļas šajā arēnā, un tai arī nebūs nekādas ietekmes uz *Property Company* darbību, bet par piešķirtajiem līdzekļiem tā saņems iespēju iegādāties *Property Company*.

(10) *Events Company* būs privāts uzņēmums, kura pārziņā būs arēnas ekspluatācija. Īpašnieks/īpašnieki nevar būt tie paši, kas *Property Company*. Uzņēmumu *Events Company* izraudzīsies *Property Company* saskaņā ar pašvaldības noteiktām prasībām, lai nodrošinātu, ka *Events Company* izraudzīšanās ir atklāta, pārredzama un objektīva un atbilst uzskaitītajiem izvēles kritērijiem ([6]).

(11) Lai apmierinātu pašreizējās un nākotnes vajadzības pēc telpām sporta un kultūras pasākumiem, pašvaldība, pamatojoties uz veikto pētījumu rezultātiem ([7]), apgalvo, ka jābūvē daudzfunkcionāla celtne arēnas lielumā.

(12) Arēna būs projektēta tā, lai būtu piemērota dažādiem sporta veidiem, piemēram, hokejam, basketbolam, florbolam, rokasbumbai un jāšanas sportam, dažādiem kultūras un izklaides pasākumu veidiem, piemēram, koncertiem, ģimeņu šoviem, TV programmām un svinīgām ceremonijām, kā arī dažādām sanāksmēm, piemēram, konferencēm, uzņēmumu sapulcēm, gadatirgiem un korporatīvajiem pasākumiem. Lielākajai arēnas telpai būs 8 500 apmeklētāju ietilpība sporta pasākumiem un 10 000 – citiem pasākumiem ([8]). Arēnā būs arī sporta zāle un restorāni.

(13) Pašlaik Upsalā ir sešas arēnas un koncertzāles, no kurām četras pieder pašvaldībai un divām ir privāti īpašnieki. Turklāt ir citas lielas arēnas vienas līdz divu stundu brauciena attālumā no Upsalas, tostarp Stokholmā. Tomēr Zviedrija apgalvo, ka pašreizējā ietilpība nav pietiekama, lai apmierinātu vajadzību pēc arēnas telpām, un nedod iespēju rīkot lielākus sporta un kultūras pasākumus, un ka citi paplašināšanās veidi pašvaldībai būtu dārgāki ([9]).

(14) Pašvaldība dotu priekšroku jaunas ietilpības telpas nodrošināt ar privātiem projektiem bez publiskas līdzdalības, bet tas nav iespējams.

2.1. **Arēnas būvniecības finansēšana**

(15) Pašvaldība būs finansiāli iesaistīta divējādi: pirmkārt, ar tiešu līdzekļu piešķīrumu arēnas celtniecībai un, otrkārt, iznomājot zemi *Property Company*, uz kuras arēna tiks būvēta.

(16) Attiecībā uz līdzekļu piešķīrumu arēnas projekta izmaksas tiek lēstas 650 miljonu Zviedrijas kronu (jeb 72 miljonu euro) apmērā. Pašvaldība ieguldītu 150 miljonu Zviedrijas kronu (16,5 miljonus euro), pārējo finansētu galvenokārt no privāta kapitāla un aizdevumu kombinācijas šādā veidā: *Property Company* privātie īpašnieki ieguldīs no 75 līdz 100 miljoniem Zviedrijas kronu (8 līdz 11 miljonu euro), un *Property Company* ņems aizdevumus no 400 līdz 425 miljonu Zviedrijas kronu (44 līdz 47 miljonu euro) apmērā, par kuriem pašvaldība nesniegs nekādu galvojumu.

(17) Par sniegto finansējumu pašvaldībai tiks nodrošināta iespēja ("iespēja") nopirkt arēnu. Iespēju, kas ir nododama trešām personām, var izmantot, sākot no 6. gada un līdz 25. gadam no tās spēkā stāšanās dienas. Lai īstenotu šo iespēju, iespējas turētājs veiks maksājumu saskaņā ar iespējas līgumā noteiktajiem kritērijiem. Ir iesniegts iespējamais scenārijs, kas rāda, ka šāda maksājuma summa 10. gadā būtu 47,3 miljoni Zviedrijas kronu (jeb 5 miljoni euro). Saskaņā ar Zviedrijas sniegto informāciju šīs iespējas neto pašreizējā vērtība ir 128 miljoni Zviedrijas kronu (jeb 15 miljoni euro) *pesimistiskākajā* gadījumā (kas nozīmētu, ka pašvaldības dotācijas neto vērtība ir 22 miljoni Zviedrijas kronu (jeb 2,6 miljoni euro)). ([10]) Saskaņā ar Zviedrijas norādīto pašvaldība nav ieinteresēta kļūt par arēnas īpašnieku un iespējas vērtība pašvaldībai meklējama iespējā nākotnē to pārdot, lai atgūtu arēnas finansēšanā ieguldītos līdzekļus.

([5]) Pēc analoģijas ar Komisijas skaidrojošo Paziņojumu par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi, (OV C 179, 1.8.2006., 2. lpp).

([6]) *Events Company* izvēles kritēriji ir uzskaitīti nodomu vēstules pielikumā, kuru Zviedrija iesniedza 2012. gada 29. jūnijā; cita starpā kandidātam jābūt: pieredzei attiecīgajos tirgos un tie jāpārzina, augstam profesionālo zināšanu līmenim, arī saistībā ar Upsalas pasākumu, sporta un kultūras dzīvi, ticamam uzņēmējdarbības plānam arēnas ekspluatācijai, kas ietver pieejamību sabiedrībai un darbību pret diskrimināciju, finansiālai stabilitātei un iespējām, un tam jāpiekrīt taisnīgai un komerciālai fiksētas un no rezultātiem atkarīgas atlīdzības kombinācijai.

([7]) Iesniegti vairāki pētījumi, piemēram, pētījums par vajadzību pēc telpām organizēta sporta biedrībām Upsalā, kura rezultāti liecināja, ka pašlaik vajadzības pēc telpām lielākajiem sporta veidiem Upsalā ir apmierinātas tikai apmēram par 70 %, tādējādi telpu trūkums atbilst aptuveni 30 %. Cita aptauja Upsalas iedzīvotāju vidū parādīja, ka 37 % iedzīvotāju uzskata, ka pašvaldībai jāveic ieguldījumi sporta zālēs, arēnās un stadionos, kas ir otrs vajadzīgākais ieguldījums pēc velocelinīem un gājēju celiņiem, un ka 16 % dod priekšroku ieguldījumiem sporta pasākumos.

([8]) Lielākajam no arēnas diviem spārniem būs 2 000 apmeklētāju ietilpība sporta pasākumiem un 3 500 apmeklētāju ietilpība kongresiem un koncertiem. Mazākajam no arēnas diviem spārniem būs aptuveni 1 000 apmeklētāju ietilpība jebkādā pasākumā, un arēnas "konferenču telpa" spēs uzņemt no 10 līdz 400 apmeklētāju.

([9]) Piemēram, tikai saglabāt esošo *Gränby* ledus halli bez paplašināšanas nebūtu reālistiska alternatīva, jo tas neatrisinātu vajadzību pēc jaunām telpām, savukārt *Gränby* ledus halles paplašināšana radītu pašvaldībai lielākas izmaksas.

([10]) Šī iespēja ir izstrādāta, konsultējoties ar finanšu konsultāciju uzņēmumu *Copenhagen Economics*. Pamatscenārijā iespējas vērtība ir noteikta 174 miljonu Zviedrijas kronu (jeb 19,6 miljonu euro) apmērā, tas ir, par 24 miljoniem Zviedrijas kronu vairāk nekā dotācijas summa.

(18) Attiecībā uz zemes nomu – arēna tiks būvēta uz valsts zemes, kuru pašvaldība iznomās *Property Company* vismaz uz 50 gadiem. ([11]) Nomas maksa būs 50 000 Zviedrijas kronu (jeb 5 500 euro). Tiek apgalvots, ka nomas maksa atbilst tirgus noteikumiem.

2.2 **Arēnas ekspluatācija un izmantošana**

(19) Pēc būvniecības pabeigšanas arēnu ekspluatēs *Events Company*, kas arēnu nomās no *Property Company* un tad izīrēs to lietotājiem.

(20) Viens no nosacījumiem dotācijas piešķiršanai arēnas finansēšanai ir tāds, ka pašvaldība ir noteikusi prasības *Events Company* izvēlei. Saskaņā ar nomas līgumu starp *Property Company* un *Events Company* pēdējais nodrošinās arī to, lai arēna būtu pieejama plašai sabiedrībai, pamatojoties uz tirgus nosacījumiem un bez diskriminācijas.

(21) Zviedrija procedūras gaitā ir paskaidrojusi, ka arēnā notiks trīs galveno kategoriju pasākumi: komerciāli pasākumi, sponsorēti pasākumi un pasākumi, ko pašvaldība vai citas organizācijas rīko laikā, kad arēnu nomā pašvaldība. Aptuveni 90 % šo pasākumu būs pieejami sabiedrībai, tomēr ar dažādu ieejas maksas līmeni, un ne mazāk kā 95 % no pašvaldības nomātā laika jeb aptuveni 60 stundu nedēļā tiks izmantots skolēnu un studentu sporta aktivitātēm, bezpeļņas biedrībām un brīvā laika sporta nodarbībām plašai sabiedrībai. Tiek apgalvots, ka arēna būs daudzfunkcionāla un atvērta visiem, nedodot izmantošanas priekšrocības nevienam konkrētam lietotājam. ([12])

(22) Lai nodrošinātu arēnas laiku skolām, sporta klubiem un sabiedrībai, kā arī pašvaldības pasākumiem, pašvaldība ar *Events Company* noslēgs nomas līgumu. ([13]) Pašvaldība nomās 20 % no arēnas kopējās jaudas. Nomas līgums būs uz 25 gadiem ar nomas maksu 15 miljoni Zviedrijas kronu (jeb 1,7 miljoni euro) gadā. ([14]) Papildus pašvaldības maksātajai nomas maksai tiek plānots, ka pārējie arēnas nomas ieņēmumi būs […] (*) Zviedrijas kronu.

2.3. **Pamatojums procedūras sākšanai**

(23) Lēmumā sākt oficiālu izmeklēšanu Komisija konstatēja, ka nevienā līmenī, proti, būvniecībā, ekspluatācijā un izmantošanā, nevar izslēgt selektīvas ekonomiskas priekšrocības iespēju un tādējādi šis projekts ietvertu valsts atbalstu. Turklāt publisks arēnas līdzfinansējums visticamāk radītu vai vismaz draudētu radīt konkurences kropļojumus, un nevar izslēgt ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību dalībvalstu starpā. Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija attiecīgajā posmā arī apšaubīja to, vai ierosināto projektu var uzskatīt par saderīgu atbilstoši Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam visos trīs iespējamā atbalsta līmeņos (būvniecības, ekspluatācijas un izmantošanas).

3. **IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES**

(24) Pēc oficiālās izmeklēšanas procedūras sākšanas savas piezīmes iesniedza tikai Zaļā partija, Upsalas domes opozīcijas partija, kura vispārīgi pauda neapmierinātību ar šo projektu, kuru tā uzskata par izdevīgu galvenokārt privātiem uzņēmumiem.

4. **ZVIEDRIJAS PIEZĪMES**

(25) Zviedrija savā paziņojumā pieļāva, ka pastāv valsts atbalsts, jo tā atzīst, ka tirgus spēki nespētu nodrošināt papildu arēnas jaudas, taču tā apgalvo, ka šis projekts uzskatāms par saderīgu atbilstoši Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam. Tā apgalvo, ka īpaši jāņem vērā turpmāk minētais.

(26) Arēna kalpo konkrētam sabiedrības interešu mērķim, ņemot vērā tās daudzfunkcionālo būtību un pašreizējo pietiekami ietilpīgu un mūsdienīgu telpu trūkumu sporta un kultūras pasākumiem Upsalā. Pašvaldība pildīs savu pienākumu pret sabiedrību, radot iespēju īstenot šo arēnas projektu. ([15]) Pieejamās alternatīvas, proti, ieguldījumi esošajā Grenbijas (*Gränby*) ledus halles infrastruktūrā, izmaksātu vairāk un tik un tā pilnībā neatrisinātu telpu trūkumu.

(27) Pastāv tirgus nepilnība, jo vajadzīgās jaunās arēnas telpas nebūtu iespējams nodrošināt bez valsts atbalsta.

([11]) Pašvaldība nedrīkst uzteikt zemes gabala nomas tiesības pirms 50 gadu termiņa beigām no nomas sākuma datuma un pēc tam – pirms turpmāko 20 gadu periodu beigām.

([12]) Kaut arī arēna kļūs par vietējās hokeja un basketbola komandas mājas arēnu, ir paskaidrots, ka šīs biedrības nenoteiks arēnas izmantošanu.

([13]) Papildus *Events Company* un pašvaldības nomas līgumam –pašvaldība noslēgs līgumu arī ar *Property Company*, lai cita starpā nodrošinātu pašvaldības un sabiedrības piekļuvi arēnai gadījumā, ja *Events Company* kļūtu maksātnespējīgs vai zaudētu nomas līgumu ar *Property Company*. Šādā gadījumā *Property Company* turpinātu iznomāt arēnu, pamatojoties uz tādiem pašiem nosacījumiem.

([14]) Nomas maksa tiks pārskatīta reizi gadā, pamatojoties uz patērētāju cenu indeksu. Pašvaldība arī noslēgs atsevišķu līgumu ar *Property Company*, lai nodrošinātu, ka tā saglabās piekļuvi arēnai, pamatojoties uz tādiem pašiem nosacījumiem, gadījumā, ja *Events Company* pārtrauktu uzņēmējdarbību.

(*) […]: uz informāciju iekavās attiecas dienesta noslēpuma saistības.

([15]) Saskaņā ar pētījumiem pašlaik ir 30 % trūkums attiecībā uz tādu veidu sporta un kultūras pasākumu telpām, kurus varētu rīkot šajā arēnā.

Zviedrijas sporta nozare, atšķirībā no situācijas dažās citās dalībvalstīs, lielā mērā ir bezpeļņas un atkarīga no valsts finansiālā atbalsta.

(28) Valsts līdzfinansējums ar 23 % no kopējā projekta budžeta nepārsniedz to, kas ir noteikti nepieciešams un samērīgs, lai īstenotu projektu, un sedz tikai finansējuma iztrūkumu, tas ir, finansējumu, ko nav iespējams atrast tirgū. Tādējādi, ieguldot "trūkstošos" līdzekļus, pašvaldība rada iespēju īstenot arēnas projektu, jo neviens cits tirgus dalībnieks nav gatavs ieguldīt 150 miljonu Zviedrijas kronu (jeb 16,5 miljonus euro). Nomas maksa, ko pašvaldība maksās par 20 % no arēnas jaudas, nesniegs arēnas ekspluatētājam priekšrocības, salīdzinot ar tirgus nosacījumiem, un būvniecības zemes gabalu iznomās *Property Company*, pamatojoties uz noteikumiem, kas ir salīdzināmi tiem, ko piemēro citiem uzņēmumiem, kas nomā zemi no pašvaldībām sporta būvēm. Zviedrija turklāt ir izskaidrojusi vajadzību pēc arēnas, tas ir, vajadzīgās papildu telpas nevar nodrošināt privāti tirgus dalībnieki vai Upsalā esošo arēnu izmantošana un/vai to paplašināšana.

(29) Lai papildus nodrošinātu to, ka šis atbalsts ir samērīgs, pašvaldība saņems pirkšanas iespēju, kuras vērtība pamatscenārijā ir novērtēta 174 miljonu Zviedrijas kronu (jeb 19,6 miljonu euro) apmērā. ([16]) Šī iespēja novērš jebkādu pārmērīgu samaksu, jo pašvaldība par savu ieguldījumu saņem šo iespēju, kuras vērtība ir lielāka par veikto ieguldījumu.

(30) Zviedrija arī papildus paskaidrojusi, ka arēnas izmantošana un tās publiskā pieejamība, tas ir, atvērtība plašai sabiedrībai aptuveni 90 % no pieejamā laika un tās lietošana tiks nodrošināta bez diskriminācijas, nedodot priekšroku kādiem konkrētiem uzņēmumiem un pamatojoties uz tirgus nosacījumiem.

(31) Ietekme uz konkurenci un tirdzniecību dalībvalstu starpā, ja tāda vispār pastāv, ir niecīga, jo saimnieciskā darbība lielākoties ir vietēja. Turklāt privātajām telpām un būvēm pašvaldības teritorijā ir cita specializācija, tāpēc nevar uzskatīt, ka tās ar arēnu konkurē par vienu un to pašu auditoriju.

5. ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

5.1. Atbalsta esība Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē

(32) Atbilstoši Līguma 107. panta 1. punktam "ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm".

(33) Lai to varētu klasificēt kā valsts atbalstu, paziņotajam projektam jāatbilst šādiem kopējiem nosacījumiem: pirmkārt, pasākumam jābūt piešķirtam no valsts līdzekļiem; otrkārt, tam jādod uzņēmumiem ekonomiskas priekšrocības; treškārt, šīm priekšrocībām jābūt selektīvām un jārada vai jādraud radīt konkurences kropļojumus; ceturtkārt, šim pasākumam jāietekmē Savienības iekšējā tirdzniecība.

(34) Attiecībā uz prasību, ka pasākumam jābūt piešķirtam no valsts līdzekļiem un jābūt piedēvējamam valstij, šajā gadījumā šis kritērijs ir nepārprotami izpildīts, jo Upsalas pašvaldība pati sniegs tiešu dotāciju, maksās nomas maksu par arēnas izmantošanu un nodrošinās zemes gabalu, kur arēna tiks būvēta. Pašvaldības kā, piemēram, Upsala ir publiskas iestādes un valsts daļa, tāpēc uzskata, ka to līdzekļi ir piedēvējami valstij.

(35) Pašvaldības finansējums arēnas būvniecībai var būt atbalsts, ja tas izraisa selektīvas priekšrocības konkrētām saimnieciskām darbībām. Šajā saistībā finansējums infrastruktūras būvniecībai, kas paredzēta komerciālām darbībām, ir valsts atbalsts saskaņā ar Tiesas spriedumu Leipcigas/Halles lidostas lietā ([17]), ja ir izpildīti visi Līguma 107. panta 1. punkta noteikumi. Saskaņā ar Tiesas vērtējumu būvniecības būtību nosaka infrastruktūras turpmākās izmantošanas saimnieciskā būtība. Šajā gadījumā arēnu izmantos pakalpojumu sniegšanai tirgū, tātad saimnieciskai darbībai. Tāpēc jānosaka, vai pastāv valsts atbalsts dažādiem projektā iesaistītajiem tirgus dalībniekiem.

Arēnas būvniecība

(36) Zviedrija ir atzinusi, ka pašvaldība sākumā cerēja, ka privātie ieguldītāji finansēs arēnas uzbūvēšanu, tomēr nav iespējams īstenot projektu bez valsts finansējuma. Tāpēc 150 miljonu Zviedrijas kronu piešķīrums arēnas būvniecībai dod saimniecisku priekšrocību tās īpašniekam, *Property Company*, jo šis piešķīrums nepieciešams arēnas būvniecībai, kura netiktu uzbūvēta, pamatojoties uz tirgus nosacījumiem. Tā kā iesaistītie līdzekļi nepārprotami ir valsts līdzekļi un lēmumu piešķirt dotāciju pieņem pašvaldība, turklāt visi pārējie valsts atbalsta kritēriji ir izpildīti (skatīt vērtējumu par konkurences kropļojumiem un ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā), šis līdzekļu piešķīrums tādējādi ir valsts atbalsts *Property Company*.

([16]) Negatīvajā scenārijā iespējas vērtība ir noteikta 128 miljonu Zviedrijas kronu (jeb 15 miljonu euro) apmērā, kas nozīmētu, ka pašvaldības dotācijas neto pašreizējā vērtība ir 22 miljoni Zviedrijas kronu (jeb 2,6 miljoni euro).

([17]) 2012. gada 19. decembra spriedums lietā C-288/11 *Mitteldeutsche Flughafen AG* un *Flughafen Leipzig-Halle GmbH* pret Komisiju.

(37) Attiecībā uz zemes gabala iznomāšanu Zviedrija ir sniegusi pierādījumus par līdzīgu nomas maksas līmeni citām sporta būvēm Upsalā. ([18]) Tāpēc nevar pierādīt, ka nomas noteikumi radītu papildu atbalstu *Property Company*.

Arēnas ekspluatācija

(38) Arēnu ekspluatēs *Events Company*, kas arēnu nomās no *Property Company*. Gan *Property Company*, gan *Events Company* būs privāti uzņēmumi. Procedūras laikā Zviedrija papildus paskaidroja *Property Company* un *Events Company* izvēles noteikumus, kā arī galvenos nomas līguma noteikumus starp *Property Company* un *Events Company*. ([19]) Attiecībā uz *Property Company* izraudzīšanos pašvaldības atbildībā būs apstiprināt un izlemt, kurus kandidātus izvēlēties, lai tie veidotu *Property Company*, tomēr pašvaldība nebūs iesaistīta *Property Company* saimnieciskajā darbībā. Uzņēmums *Property Company* izraudzīsies *Events Company*, kas būs ar *Property Company* nesaistīts privāts uzņēmums.

(39) Attiecībā uz nomas maksu, kuru *Events Company* maksās *Property Company*, Zviedrija ir paskaidrojusi, ka to veidos šādi elementi: i) fiksēta nomas maksa, kas atbilst nomas maksai, kuru pašvaldība maksā *Events Company* par arēnas jaudu nomu 20 % apmērā; ii) fiksēta nomas maksa, kas atbilst maksājumam no nosaukuma sponsora; iii) fiksēta nomas maksa, kuras pamatā ir faktiskās izmaksas, kas sedz ekspluatācijas izdevumus un iekārtu amortizāciju; iv) mainīga nomas maksa, ko aprēķina procentuāli no *Events Company* neto apgrozījuma un par kuras minimālo līmeni vienojas līgumslēdzējas puses. Citiem vārdiem sakot, nomas maksu – virs noteikta minimuma, kas izriet no iepriekš minētā, – brīvi noteiks abi privātie uzņēmumi, savstarpēji vienojoties. Zviedrija arī ir paskaidrojusi, ka pašvaldībai nebūs tiesību tieši iesaistīties sarunās starp *Property Company* un *Events Company* par nomas līgumu, un tā nekādā veidā neietekmēs komerciālos noteikumus, par kuriem vienosies šie divi neatkarīgie privātie uzņēmumi.

(40) Attiecībā uz nomas līgumu starp pašvaldību un *Events Company* par 20 % arēnas kopējās jaudas izmantošanu – tas tiks noslēgts uz 25 gadiem ar nomas maksu 15 miljoni Zviedrijas kronu (jeb 1,7 miljoni euro) gadā. Zviedrija ir paziņojusi, ka: i) pašvaldība maksās stundas nomas maksu, kas ir par 40 līdz 50 % zemāka nekā nomas maksa, ko *Events Company* maksās *Property Company* par to, ka tā izmanto arēnu; ii) starpība starp pašvaldības un *Events Company* maksāto nomas maksu laika gaitā palielināsies; iii) *Events Company* no citiem lietotājiem iekasēs tirgus līmenim atbilstīgu nomas maksu.

(41) Kaut arī šādi noteikumi *Events Company* priekšrocības samazina līdz minimumam, kas nepieciešams, lai nodrošinātu infrastruktūras ekspluatāciju, nevar izslēgt, ka pastāv priekšrocības šīs jaunās arēnas ekspluatētājam šādu būvju ekspluatācijas tirgū. Tomēr, ņemot vērā, ka šāds atbalsts būtu saderīgs ar iekšējo tirgu, kā skaidrots turpmāk, nav nepieciešams panākt galīgu slēdzienu par atbalsta esību.

Arēnas izmantošana

(42) Iepriekš jau minēts, ka *Events Company* ir privāts uzņēmums. Attiecībā uz arēnas izmantošanu *Events Company* ir jānodrošina, lai arēna būtu pieejama plašai sabiedrībai, pamatojoties uz tirgus nosacījumiem un bez diskriminācijas. Aptuveni 90 % visu pasākumu būs pieejami sabiedrībai, tomēr ar dažādu ieejas maksas līmeni, un ne mazāk kā 95 % no pašvaldības nomātā laika jeb aptuveni 60 stundu nedēļā izmantos skolēnu un studentu sporta aktivitātēm, bezpeļņas biedrībām un brīvā laika sporta nodarbībām plašai sabiedrībai. Tādējādi arēna ir daudzfunkcionāla un atvērta visiem un tai nav viena konkrēta profesionālā lietotāja.

(43) Šajā gadījumā pašvaldība būs būtisks klients, un arēnu lielā mērā izmantos vietējās hokeja un basketbola komandas, kurām šī arēna būs mājas arēna. Gan hokeja komandas, gan basketbola komandas aktivitātes galvenokārt notiek amatieru līmenī, un labākā hokeja apvienības komanda spēlē otrā augstākajā hokeja līgā.

(44) Arēnas iznomāšana var būt atbalsts lietotājiem, ja lietotājus var uzskatīt par uzņēmumiem Līguma 107. panta nozīmē un ja nomas maksa, ko tie maksā, ir zemāka par līdzvērtīgas infrastruktūras izmantošanas nomas maksu parastos tirgus apstākļos. Neprofesionālie lietotāji nav kvalificējami kā uzņēmumi Līguma 107. panta nozīmē. Turklāt Zviedrija ir apņēmusies piemērot tirgum atbilstošu nomas maksu. Tomēr, tā kā nav paskaidrots, kā šī nomas maksa tiks aprēķināta, priekšrocību nevar pilnībā izslēgt.

Ietekme uz konkurenci un tirdzniecību dalībvalstu starpā

(45) Pat ja lielākā daļa aktivitāšu, kas notiks arēnā, ir vietējas, arēna būs spējīga uzņemt arī lielus vai vidējus starptautiskus pasākumus, tādējādi nevar izslēgt ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību dalībvalstu starpā. Tomēr

([18]) Sniegts salīdzināma zemes gabala nomas līguma piemērs attiecībā uz tenisa laukumiem Grenbijā (*Gränby*), par kuriem nomas maksa ir 52 000 Zviedrijas kronu gadā.

([19]) Skatīt 2012. gada 29. jūnija nodomu vēstules pielikumu.

saskaņā ar pašvaldības uzskatu ir ļoti maz ticams, ka vairāk nekā pavisam nedaudzi (ja vispār) no pasākumiem, kas notiks arēnā, radītu tādu kaimiņvalstīs dzīvojošo cilvēku interesi, ka viņi būtu gatavi braukt simtiem kilometru līdz Upsalai, lai apmeklētu šos pasākumus, un tāpēc nav ticams, ka arēnā notiekošie pasākumi konkurētu ar citām arēnām tuvākajās valstīs.

(46) Tomēr Tiesa savā rīkojumā par *Ahoy* kompleksu Nīderlandē atzina, ka nav pamata par veida celtņu izmantošanas tirgu noteikt tikai attiecīgās dalībvalsts teritoriju. ([20]) Tāpēc Komisija, tāpat kā lēmumā par procedūras sākšanu, uzskata, ka arēnai sniegtajam atbalstam ir potenciāls ietekmēt konkurenci un tirdzniecību dalībvalstu starpā.

5.2. **Saderība**

(47) Zviedrija apgalvoja, ka gadījumā, ja konstatēs, ka šis pasākums ir uzskatāms par valsts atbalstu, tas pasludināms par saderīgu atbilstoši Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam. Lai ierosināto pasākumu atzītu par saderīgu ar iekšējo tirgu atbilstoši šai atkāpei, Komisija pārbauda, vai ar to cenšas sasniegt vispārējām interesēm atbilstīgu politikas mērķi, kā arī to, vai tas ir nepieciešams un samērīgs un nerada nevajadzīgus konkurences kropļojumus.

(48) Attiecībā uz vispārējām interesēm atbilstīga politikas mērķa sasniegšanu tiek norādīts, ka sporta un citu sabiedrisku pasākumu norises vietu celtniecību, kā arī atbalstu dažādām darbībām, kas nāk par labu plašai sabiedrībai, var uzskatīt par valsts atbildību, it īpaši ņemot vērā Amsterdamas Deklarāciju par sportu un Līguma 165. pantu: "Savienība palīdz risināt Eiropas sporta nozares jautājumus, ņemot vērā šīs nozares īpatnības, tās struktūras, kas balstās uz brīvprātīgu darbību, un tās sociālo un audzinošo nozīmi."

(49) Tā kā arēna nodrošinās plašai sabiedrībai piekļuvi sportam un kultūrai un iespējas nodarboties ar sportu un iesaistīties kultūras aktivitātēs, īpaši ņemot vērā tās daudzfunkcionālo būtību, kā arī ietilpības un/vai pietiekamu un mūsdienīgu telpu trūkumu sporta un kultūras pasākumiem Upsalā, pašvaldība, radot iespēju īstenot šo arēnas projektu, pildīs savu pienākumu pret sabiedrību. Arēnas projekta īstenošana tāpēc uzskatāma par vērstu uz vispārējām interesēm atbilstīga politikas mērķa sasniegšanu.

([20]) Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2012. gada 26. janvāra rīkojums lietā Nr. T-90/09 *Mojo Concerts BV* un *Amsterdam Music Dome Exploitatie BV* pret Eiropas Komisiju, 45. punkts.

(50) Attiecībā uz ierosinātā pasākuma nepieciešamību un samērīgumu Zviedrija ir pierādījusi vajadzību pēc papildu arēnas jaudām. Situācijā, kad vajadzība pēc telpām lieliem sporta pasākumiem Upsalā ir apmierināta tikai par 70 % ([21]) un kad Upsalas iedzīvotāju skaits samērā strauji palielinās, pastāv steidzama vajadzība pēc papildu arēnas telpām Upsalā. Zviedrija papildus ir paskaidrojusi, ka vajadzību pēc arēnas nevar pilnīgi apmierināt tikai privātie tirgus dalībnieki. Viens iemesls ir Zviedrijas sporta kustības īpatnības, tostarp tas, ka tā nav paredzēta peļņai un ir balstīta uz brīvprātīgu vadību un darbu, un tā ir atkarīga no valsts finansiālā atbalsta. Zviedrija papildus ir paskaidrojusi, ka esošās arēnas turklāt ir nepiemērotas dažiem pasākumu veidiem, piemēram, lielākiem sporta un kultūras pasākumiem, un ka privātā īpašumā esošās būvēs parasti rīko tikai mazākus pasākumus. Esošās telpas ir novecojušas un vairs neatbilst mūsdienīgajām sabiedrības prasībām. Grenbijas ledus halle tika uzbūvēta 1974. gadā, un, lai to uzlabotu atbilstoši mūsdienu standartiem, saskaņā ar Zviedrijas uzskatu būtu vajadzīgas tik lielas pārmaiņas, ka praktiski tas līdzinātos pavisam jaunas arēnas celtniecībai, bet zemes gabals, uz kura halle atrodas, ir pārāk mazs, lai tas būtu iespējams. Piemēram, tas ietekmētu blakus izvietoto bendija laukumu, turklāt vēl viena šā zemes gabala problēma ir tā, ka nav iespējas atrisināt apmeklētāju un spēlētāju transporta, evakuācijas un drošības jautājumus, kamēr citos tuvumā esošajos laukumos notiek citi pasākumi.

(51) Turklāt, kad būs uzbūvēta jaunā arēna, esošās arēnas, ieskaitot Grenbijas ledus halli, joprojām tiks izmantotas. Papildus esošo arēnu izmantojumam jauno arēnu, patiecoties tās daudzfunkcionalitātei, izmantos gan lieliem sporta, gan kultūras pasākumiem, kurus pašlaik Upsalā nav iespējams rīkot, savukārt esošās arēnas turpinās darboties galvenokārt tādā pašā veidā kā pašlaik. Līdz ar jaunās arēnas uzbūvēšanu lielākus sporta pasākumus, kas pašlaik notiek Grenbijas ledus hallē, piemēram, hokeja spēles otrā augstākajā līgā, varēs pārvietot uz piemērotākām telpām jaunajā arēnā ar lielāku skatītāju ietilpību. Gaidāms, ka aptuveni 60 % hokeja spēļu pakāpeniski tiks pārvietotas no Grenbijas ledus halles uz jauno arēnu, un tas atbrīvos aptuveni 3 045 stundas gadā Grenbijas ledus hallē skolnieku un studentu sporta nodarbībām un vaļasprieka sportam plašai sabiedrībai.

(52) Turklāt nav reālu alternatīvu jaunas arēnas būvniecībai. Esošās Grenbijas ledus halles saglabāšana bez ietilpības palielināšanas nebūtu reāla alternatīva arēnai, jo tas neatrisinātu vajadzību pēc jaunām telpām, bet Grenbijas ledus halles ietilpības palielināšana neapmierinātu vajadzību pēc telpām, kurās iespējams rīkot lielākus pasākumus. Kad būs uzbūvēta jaunā arēna, esošajām arēnām, ieskaitot Grenbijas ledus halli, tik un tā būs vajadzīgi remonti un jauns aprīkojums.

([21]) Pamatojoties uz veiktajiem pētījumiem, skat. arī 7. zemsvītras piezīmi.

(53) Tāpēc, kaut arī pastāv citas arēnas gan tieši šajā apkaimē, gan tuvākajās pilsētās un valstīs, Komisija uzskata, ka Zviedrija ir pierādījusi, ka vajadzību pēc telpām ar papildu ietilpību Upsalā nevar apmierināt, tikai izmantojot vai paplašinot Upsalā esošās arēnas. Jaunā arēna kļūs par papildinājumu, nodrošinot lietderīgu arēnu ietilpības izmantošanu Upsalā, nevis aizstājot esošās arēnas, īpaši Grenbijas ledus halli, kā arī par vietu lielākiem sporta un kultūras pasākumiem, kuriem pašlaik Upsalā nav piemērotas norises vietas.

(54) Zviedrija ir arī paskaidrojusi, ka gadījumā, ja pašvaldība nebūtu izlēmusi piedalīties šajā projektā, privātās puses būtu izlēmušas par labu citādai arēnai, vairāk koncentrējoties uz komerciālām darbībām, par sliktu sportam un sabiedrībai kopumā. Saskaņā ar Zviedrijas norādīto diskusijas ar bankām un privātiem ieguldītājiem ir parādījušas, ka tie nevēlas segt visu finanšu risku, kas saistīts ar šo projektu. Kopējās ieguldījumu izmaksas 650 miljonu Zviedrijas kronu (jeb 72 miljonu euro) apmērā tiek finansētas trīs daļās: aizdevumi, tieši privātie ieguldījumi un pašvaldības ieguldījums. Lai nodrošinātu pietiekamu uzņēmuma finansiālo stabilitāti, ar aizdevumiem finansētā daļa nedrīkst būt pārāk liela un pārējai summai jābūt ieguldītāju tieši finansētai. Projekta struktūras un riska un atdeves attiecības dēļ privātie ieguldītāji ir gatavi ieguldīt tikai 75 līdz 100 miljonus Zviedrijas kronu (jeb 8 līdz 11 miljonus euro), atstājot pašvaldības finansējamo daļu 150 miljonu Zviedrijas kronu (jeb 16,5 miljonu euro) apmērā. Ar šādu ieguldījumu no pašvaldības sākotnējā finansiālā stabilitāte būs virs 35 % un paliks virs 30 % arī visu projekta laiku. ([22]) Summa 150 miljonu Zviedrijas kronu (jeb 16,5 miljonu euro) atbilst aptuveni 23 % no kopējiem nominālajiem ieguldījumiem. Visās privātajās nodomu vēstulēs no bankām un privātajiem ieguldītājiem ir pieņemts, ka pašvaldības ieguldījums ir 150 miljonu Zviedrijas kronu (jeb 16,5 miljonu euro) apmērā. Tādējādi šādas summas ieguldīšana no pašvaldības ir nepieciešama, lai īstenotu šo projektu un nodrošinātu tā sniegto sabiedrisko ieguvumu. Tādējādi ir pierādīts, ka pašvaldības iesaistīšanās projektā ir būtiska. Publisks arēnas līdzfinansējums ir nepieciešams arī tāpēc, ka bez pašvaldības līdzdalības nebūtu pietiekami līdzekļu arēnas projekta finansēšanai. Pamatojoties uz iepriekš minēto, ir nodrošināts, ka pašvaldības ieguldījums nepārsniedz stingri nepieciešamo.

(55) Par savu ieguldījumu pašvaldības iespējas nopirkt arēnu vērtība ir 128 miljoni Zviedrijas kronu (jeb 15 miljoni euro) pesimistiskākajā scenārijā, kas nozīmē, ka pašvaldības kapitāla ieguldījuma neto vērtība ir augstākais 22 miljoni Zviedrijas kronu (jeb 2,6 miljoni euro) nelabvēlīgākā scenārija gadījumā. Tomēr pašvaldība lēš, ka šīs iespējas vērtība gandrīz pilnīgi noteikti pārsniedz ieguldījumu izmaksas.

(56) Jebkurā gadījumā gan ekspluatētāja izraudzīšanās procedūra, gan tā līgums ar *Property Company* kopā ar citiem iepriekš minētajiem iemesliem nodrošina, ka nepieciešamības un samērīguma kritēriji tiktu izpildīti.

(57) Attiecībā uz pašvaldības arēnas lietošanas tiesībām – 20 % no kopējā iespējamā arēnas izmantošanas laika, kas ir 3 285 stundas gadā – Zviedrija ir apņēmusies, ka ne mazāk kā 95 % no pašvaldības nomas laika izmantos skolēnu un studentu sporta nodarbībām, bezpeļņas biedrībām un sabiedrības vaļasprieka sportam, kas veido 3 121 stundu gadā jeb aptuveni 60 stundu nedēļā. Tādējādi atvērtības sabiedrībai ziņā jaunā arēna ne tikai dos papildu 3 285 stundas, ievērojot pašvaldības nomas līgumu attiecībā uz jauno arēnu, bet arī papildus dos 3 045 stundas brīva laika gadā Grenbijas ledus hallē (skatīt 51. apsvērumu).

(58) Tādējādi jaunā arēna gan papildinās esošās arēnas, piedāvājot papildu telpas un iespējas Upsalā dažādot pasākumu veidus kā sporta, tā kultūras pasākumu ziņā, gan sniegs ievērojamus ieguvumus amatieru sportam un plašākai sabiedrībai Upsalā. Tādējādi atbalsts ir uzskatāms par pārdomātu, un tā publiska līdzfinansēšana ir pamatota.

(59) Turklāt, ņemot vērā arēnas atrašanās vietu un to, ka lielākā daļa aktivitāšu, kas notiks arēnā, ir vietējas, ietekme uz konkurenci un tirdzniecību dalībvalstu starpā ir niecīga, kaut arī, kā aprakstīts iepriekš, to nevar pilnīgi izslēgt.

(60) Ņemot vērā iepriekš norādītos iemeslus, ir pierādīts, ka pašvaldības iesaiste arēnas projektā ir nepieciešama, samērīga un nerada nevajadzīgus konkurences kropļojumus un ka iespējamais atbalsts *Events Company* un lietotājiem arī būtu saderīgs ar iekšējo tirgu.

(61) Tā kā projekts, gaidot Komisijas apstiprinājumu, joprojām ir pirmajā posmā, tikai pēc šāda apstiprinājuma projekts tiks virzīts tālāk un tiks izveidoti *Property Company* un *Events Company*. Tādējādi Zviedrija ir apņēmusies, ka:

([22]) *Copenhagen Economics* veiktie *Property Company* finansiālās stabilitātes aprēķini, kas ir atkarīgi no sākotnējiem pašvaldības ieguldījumiem. Zviedrija ir arī paskaidrojusi, ka bankas parasti nelabprāt izsniedz aizdevumus projektiem, kuru finansiālā stabilitāte ir mazāka par 30 %.

i) nodomu vēstule un nodomu vēstules pielikums starp pašvaldību un *Arena Company* tiks īstenoti ([23]);

ii) ne mazāk kā 95 % no pašvaldības nomātā laika arēnā izmantos skolēnu un studentu sporta aktivitātēm, bezpeļņas biedrībām un brīvā laika sporta nodarbībām plašai sabiedrībai;

iii) Zviedrija iesniegs Komisijai attiecīgos līgumus, kas noslēgti, pamatojoties uz nodomu vēstuli (līgumu starp pašvaldību un *Property Company*, līgumu starp *Property Company* un *Events Company* un nomas līgumu starp pašvaldību un *Events Company*); un

iv) Zviedrija iesniegs Komisijai ikgadējus ziņojumus par atbalsta pasākuma īstenošanu, īpaši attiecībā uz iepriekš minēto 2. punktu, periodā līdz 2020. gada beigām.

6. **SECINĀJUMS**

(62) Pašvaldības līdzekļu piešķīrums arēnas būvniecībai ir uzskatāms par valsts atbalstu *Property Company* un, iespējams, *Events Company* un arēnas lietotājiem. Ir pierādīts, ka publiska Upsalas arēnas līdzfinansēšana ir gan nepieciešama, gan samērīga, lai īstenotu šo projektu, kā arī pietiekami atvērta visiem bez diskriminācijas un nedodot priekšroku kādam konkrētam uzņēmumam(-iem). Ietekmes samērošanas rezultāts ir pozitīvs.

(63) Komisija tādējādi konstatē, ka Upsalas arēnas projekts ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

(64) Komisija atzīmē, ka Zviedrija ir piekritusi, ka šo lēmumu pieņem angļu valodā, kas ir tā autentiskā valoda.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Pasākums, kuru Zviedrija plāno īstenot par labu Upsalas arēnai un kura summa ir 150 miljonu Zviedrijas kronu, ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Līdz ar to šā pasākuma īstenošana 150 miljonu Zviedrijas kronu vērībā ir atļauta.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Zviedrijai.

Briselē, 2013. gada 2. maijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Joaquín ALMUNIA

([23]) Zviedrija to iesniegusi Komisijai kā paziņojuma 6. pielikumu un papildinājusi ar 1. pielikumu 2012. gada 29. jūnija iesniegumam.